

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“
u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček.
*A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová
hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Literatura

Čížmář, M., Kohoutek, J., Langová, J. 1995: Hradisko púchovské kultury u Všeminy, okr. Zlín, *Pravěk Nová Řada* 3/1993, 161–175.

Čížmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Praha.

Meduna, J. 1970: *Staré Hradisko II, Katalog der Funde aus den Museen in Brno (Brün), Praha (Prag), Olomouc, Plumov und Prostějov*, Brno.

Meduna, J. 1980: *Die Latènezeitlichen Siedlungen und Gräberfelder in Mähren (Katalog)*. Brno.

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc), „Za Dvorcem“. Im Kataster des Dorfs wurde ein eisenes Beil gefunden, das zu der frühen Eisenzeit gehört.

ŠTĚPÁNOVICE (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„Panská niva“. Horákovská kultura – HD. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červenci roku 2009 proběhl záchranný archeologický výzkum spojený s rekonstrukcí silnice č. II/360 Třebíč – Jaroměřice n. Rokytinou. V blízkosti velkého neolitického sídliště v trati „Panská niva“ (Košťuřík, Kovárník, Měřínský, Oliva 1986, 244) byly na severním okraji lokality zjištěny 2 menší zahloubené objekty z pozdního stupně horákovské kultury (5. století př. n. l.). Ze zahloubených sídlištních objektů pocházejí zlomky typických keramických nádob s obsahem tuhy v keramickém těstě, fragmenty nádob s vnějším potuhováním a také keramický přeslen bikónického tvaru.

Milan Vokáč

Literatura

Košťuřík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M. 1986: *Pravěk Třebíčska*. Brno.

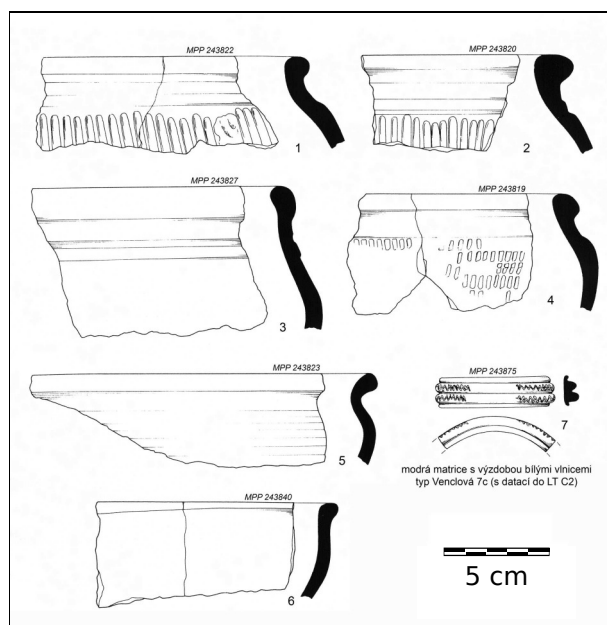
Resumé

Štěpánovice (Bez. Třebíč), „Panská niva“. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

URČICE (OKR. PROSTĚJOV)

Intravilán obce. Doba laténská (LT C2). Sídliště. Záchranný výzkum.

Během záchranného archeologického výzkumu realizovaného při „rekonstrukci sklepa“ a souvisejících terénních úpravách pozemku u domu č. p. 109 v Určicích (podrobnější charakteristika lokality – viz oddíl Neolit), byl odkryt relikt pravoúhlého objektu, snad polozahloubené chaty, z doby laténské. Chronologicky významným předmětem je vedle souboru charakteristické keramiky (obr. 19:1–6) především nalezený fragment skleněného náramku, vyrobeného z kobaltově modré matrice zdobené bílými vlnicemi (obr. 19:7), který můžeme přiřadit k typu Haevernick 7c náležejícímu stupni LT C2 (např. Venclová 1990, Pl. 11; Venclová, Hulínský, Frána, Fikrle 2009, 385–386, obr. 3:11). Toto zjištění dokládá dosud neregistrované sídliště Keltů z poloviny 2. stol.

Obr. 19. Určice. Výběr nálezů z objektu K 502 (1–6 keramika, 7 sklo).

Abb. 19. Určice. Auswahl der Funde aus dem Objekt K 502 (1–6 Keramik, 7 Glas).

před Kristem (k laténským lokalitám na katastru obce Určice např. Čížmářová 2004, 331–332), jehož existence výrazně doplňuje naše dosavadní poznatky o sídlištní struktuře v okolí obchodního a řemeslného centra u Němčic na Hané (např. Čížmář, Kolníková 2006), které je vzdáleno asi 12 km směrem k jihovýchodu.

Pavel Fojtík

Literatura

Čížmář, M., Kolníková, E. 2006: Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě. Němčice – a La Tène trading and industrial centre in Moravia. *Archeologické rozhledy* 58, 261–283, Praha.

Čížmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Praha.

Venclová, N. 1990: *Prehistoric glass in Bohemia*. Praha.

Venclová, N., Hulínský, V., Frána, J., Fikrle, M. 2009: Němčice a zpracování skla v laténské Evropě. Němčice and glass-working in La Tène Europe. *Archeologické rozhledy* 61, 383–426, Praha.

Resumé

Určice (Bez. Prostějov). „Innenbereich der Gemeinde“. Latènezeit (LT C2). Siedlung. Rettungsgrabung.

VLACHOV (OKR. ŠUMPERK)

Parc. č. 452/55 a 452/56. Doba laténská. Sídliště. Záchranný předstihový výzkum. Uložení: VM Šumperk, přír. č. 16/2009.

V dubnu roku 2009 byla provedena Vlastivědným muzeem Šumperk zjišťovací archeologická sondáž vedená průběhem budoucí silnice I/44 Vlachov–Rájec. Sondáž

byla prováděna bagry se šířkou lžice 60 a 80 cm až na hladinu podloží. Hloubka sondy tedy kolísala podle geologických poměrů.

V závěrečném úseku sondy I, vedené severně od obce Vlachov, byla při blízké vodoteči vzdálené cca 45 m severně, v místech již nezasažených podzemní vodou, objevena v hloubce 110 cm vrstva s ojedinělými laténskými střepy. Lokalizace – ZM10 14-43-09: 295:162, 300:160, 298:151 a 292:157 mm. Bylo zde následně identifikováno a částečně prokopáno celkem 6 objektů: tři nepřilíživě zřetelné sídlištní jámy a tři kúlové jamky. Objekty se zahlubovaly do podloží nacházejícího se v hloubce 140 cm. Při začistiřování profilů a půdorysů objektů byly od hloubky 20 cm pod dnešním povrchem až po dno sondy nalazány další drobné zlomky keramiky, mazanice a uhlíků. Délka pozitivní nálezové situace, tedy výskytu laténské keramiky a mazanice, činila celkově cca 30,8 m. Nejvýrazněji se keramika objevovala kolem hloubky cca 1 m ve vrstvách 3a a 3b a dále ojediněle ve výplních objektů vrstvy 3c.

Celkový rozsah sídliště bude znám až při budoucím plošném odkryvu. Pro velkou hloubku, ve které se objekty nacházejí, a pro absenci střepů na povrchu lze v současné době těžko odhadnout celkový rozsah osídlení. Nelze však vyloučit, že sídliště svou částí pokračovalo i na protějším jižním svahu nacházejícím se za drobnou vodotečí, na kterou bylo vázáno.

Nově objevené sídliště je položeno v příhodném místě na úpatí severovýchodního svahu v nadmořské výšce 278–282 m, s výhledem na nivu řeky Moravy. Řeka se nachází cca 1,2 km východně. V jeho bezprostředním okolí je velmi hustá koncentrace laténského osídlení. Toto sídliště tak přesně zapadá do prostoru severní hranice oikumeny centra regionálního osídlení, nacházejícího se v přírozené nivě řeky Moravy a na svazích v bezprostředním okolí.

Podle tvarů okrajů a keramického materiálu můžeme sídliště datovat pravděpodobně do středního až pozdního latěnu (C2/D1). Mezi nálezy patří nepočtené střepy grafitové i jemně plavené keramiky, zlomky mazanice, kolečko ze střepu a fragment hvězdicového keramického závěsku.

Martin Baják

Resumé

Vlachov (Bez. Šumperk). Parz. Nr. 452/55 und 452/56. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZAHNAŠOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Strategická průmyslová zóna. Komunikace jih. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V listopadu 2008 byla při budování komunikace jih u Zahnašovic odkryta struktura kúlových jamek a jeden plytký objekt kultury platěnické ze starší doby železné. Výzkum započatý v měsíci prosinci byl vzhledem k nepříznivému počasí dokončen až počátkem roku následujícího. I v tomto případě se jednalo o izolovanou nadzemní stavbu (dům) kúlové konstrukce, bez sebemenších stop

návaznosti na další osídlení, tedy alespoň v trase budované komunikace, tj. 0,3 km směrem k V a 2 km směrem k Z. Nelze samozřejmě vyloučit, že jde o stavbu na severním okraji většího sídliště, situovaného blíže toku říčky Mojeny, tedy více k jihu.

Miroslav Šmíd

Resumé

Zahnašovice (Bez. Kroměříž). Industriezone. Die Lausitzer Urnenfelderkultur – Platěnice Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (OKR. ZNOJMO)

Horní náměstí. Doba halštatská. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranným výzkumem prováděným v rámci stavby „Regenerace historického jádra města Znojma“ (viz kapitola Středověk a novověk) byla v prostoru Horního náměstí překvapivě zjištěna i pohřební aktivita ze starší doby železné. Nejvýznamnější se jeví rozměrný komorový hrob se zbytky žárového pohřbu, patrně bojovníka, s nálezem železného hrotu kopí a bohatou keramickou výbavou, převážně bavorského stupně Mindelheim (Ha C1b). Druhý, poněkud menší, ale přesto poměrně rozměrný komorový hrob, který byl opět žárový, mohl již náležet počátku středního halštatského stupně H C2.

V širším prostoru náměstí pak byla roztroušená skupina několika menších žárových hrobů v urnách. Podle typu keramiky by se dalo uvažovat o mladohalštatském stupni H D1, ovšem přesnější hodnocení proběhne až po veškerém laboratorním zpracování těchto unikátních nálezů, které v tomto prostoru patří ke zcela novému zjištění.

Marek Lečbych

Resumé

Znojmo (Znojmo Dist.). Centre. A salvage archaeological excavation documented a cremation cemetery from Early Iron Age. Two burial chambers and few cremation graves in caskets were explored.